

Datum: 01/09/2021

PROTOCOL JEUGD

**Basiskader voor de jeugdsector
tijdens de CORONA-pandemie
Versie 1.09.2021**

Inhoudstafel

1.	Inleiding	3
2.	Toepassingsgebied	4
3.	Geldende richtlijnen vanaf 01/09/2021 op basis van MB 28/10/2020, zoals gewijzigd door het MB 26/08/2021	4
4.	Concretisering jeugdwerkregels – fase vanaf 01/09/2021	4
5.	Aanpak jeugdwerkrichtlijnen najaar 2021 vanaf 01/09/2021	5
5.1.	Modaliteiten jeugdwerkregels	5
6.	Concretisering van de 10 geboden	6
6.1.	Respecteer de geldende wetgeving	6
6.2.	COVID-Coördinator	6
6.3.	Communiceer, informeer, motiveer	6
6.4.	Social distancing	6
6.5.	Hygiëne	7
6.6.	Reiniging en ontsmetting	7
6.7.	Verluchting	7
6.8.	Persoonlijke bescherming	7
6.9.	Beheer besmette personen en noodprocedure	7
6.10	Compliance en handhaving	8
7.	Basisvoorwaarden en -richtlijnen	9

1. Inleiding

In mei 2020 werd voor het eerst een generiek protocol 'Jeugdwerkregels Zomer' opgemaakt. Dit protocol was het product van intens sectoroverleg tussen de drie gemeenschapsministers, de Task Force Zomerkampen van de jeugdsector en prof. dr. Van Ranst als toenmalig voorzitter van de sub-werkgroep Vrije Tijd van de GEES en, in afstemming met prof. dr. Erika Vlieghe, als lid van de Ceval. Het generiek protocol werd voorgelegd aan en goedgekeurd door het OC op 22/05/2020.

In tweede instantie werd een vernieuwd protocol opgemaakt ter voorbereiding van jeugdwerkactiviteiten die plaatsvinden tijdens het werkjaar. Er werd gekozen voor een kleurentabel (cf. Onderwijs) met duidelijke richtlijnen per kleurencode. Binnen het sectoroverleg werd beslist het werkjaar te starten in kleurcode geel.

Op datum van 09/10/2020 werd door het sectoroverleg beslist tot een verstrenging en meer bepaald paste de jeugdsector vanaf 14/10/2020 de jeugdwerkregels van code oranje toe op alle activiteiten, deze werden bovendien aangescherpt.

Cf. de notificaties van het OC dd. 16/10/2020 organiseerden de bevoegde jeugdministers van de drie gemeenschappen op woensdag 21/10/2020 een trilateraal overleg met de jeugdsector, en prof. dr. Marc Van Ranst – die door het regeringscommissariaat Corona als expert werd aangewezen aan het beleidsdomein Jeugd om op de geldende jeugdprotocollen een coherentie- en safety check uit te voeren. Bij dit overleg was ook Sciensano vertegenwoordigd door Laura Cornelissen. In het verlengde van dit sectoroverleg werden de kleurentabellen overgemaakt.

Het overlegcomité keurde dit voorstel op 22/10/2020 goed. Cf. het voorstel werd beslist tot verstrenging, meer bepaald paste de jeugdsector vanaf 24 oktober de regels van code rood toe. Voor de herfstvakantie werden specifieke regels opgesteld die ingingen van 30 oktober tot en met 8 november. Met het Ministerieel Besluit van 28/10/2020 werden de activiteiten voor het jeugdwerk verder verstrengd.

Op het Overlegcomité van 28/1/2021 werden vernieuwde richtlijnen voor groepsgerichte buitenschoolse activiteiten goedgekeurd gebaseerd op een akkoord tussen de verschillende vakministers van de gemeenschappen. Deze richtlijnen werden opgenomen in het Ministerieel Besluit van 29/1/2021. De richtlijnen voor groepsgerichte activiteiten werden opnieuw vernieuwd op het Overlegcomité van 5/3/2021. De richtlijnen voor de maand maart werden opgenomen in het Ministerieel Besluit van 6/3/2021. Op 19/3/2021 werd opnieuw beslist nieuwe richtlijnen in te voeren.

Het voorliggende protocol werd in een ontwerpfase ter advies voorgelegd aan het regeringscommissariaat Corona en houdt rekening met de opmerkingen die in dat verband werden uitgebracht.

Het Overlegcomité van 14 april 2021 nam opnieuw een aantal beslissingen met betrekking tot de organisatie van jeugdkampen. Er wordt een indicatieve kalender naar voor geschoven die sterk gelinkt is aan de evolutie van de vaccinatiecampagne. Zo wordt gesteld dat indien, zoals uit de huidige prognoses blijkt, de leeftijdsgroep 65+ een vaccinatiegraad van meer dan 80 procent zal bereiken op 8 mei, en mits een verbeterde toestand in ICU op dat ogenblik activiteiten kunnen worden toegelaten voor zover ze buiten georganiseerd worden (zie ook punt 3 van dit protocol).

Dit geactualiseerd protocol werd op woensdag 21 april 2021 bezorgd aan het kabinet van de Eerste minister Alexander Decroo. De modaliteiten in dit protocol werden goedgekeurd door het

Overlegcomité dat plaatsvond op vrijdag 23 april 2021 en werd bevestigd door het Overlegcomité van 11 mei. Bovendien werd daar ook het zomerplan aangekondigd. De concrete beslissingen met betrekking tot Jeugd worden verder in dit protocol toegelicht.

Het overlegcomité van 20 augustus 2021 heeft beslist dat er vanaf 1 september geen beperkingen meer gelden op georganiseerde activiteiten.

2. Toepassingsgebied

Dit protocol JEUGD biedt een overzicht van de geldende richtlijnen binnen het bevoegdheidsdomein JEUGD. Het is tevens een handleiding voor alle georganiseerde activiteiten, aanbod, kampen, werkingen voor (en meestal door) kinderen en jongeren.

Wie jeugdwerk organiseert, hanteert de richtlijnen in dit protocol als basis. Wie activiteiten/aanbod met en voor kinderen en jongeren organiseert moet altijd rekening houden met het eigen protocol en met alle geldende samenlevingsregels: als je een culturele of sportactiviteit doet, hou je rekening met specifieke maatregelen voor deze sectoren, als je een evenement organiseert dat niet binnen je gewone jeugdwerkcontext valt, hou je rekening met *het Covid Event Risk Model*, de regels inzake het gebruik van het *Covid Safe Ticket* en volg je alle maatregelen afgestemd met de lokale overheid, ook horecaregels kunnen van invloed zijn op jouw werking of activiteit.

Dit protocol kwam tot stand in nauw overleg met de virologen, de jeugdsector en tussen de verschillende gemeenschappen (dd. 06/01/2021), werd stelselmatig geactualiseerd en bevat richtlijnen voor de organisatie van georganiseerde jeugdactiviteiten voor het werkjaar 2021. Het bouwt verder op het vele voorbereidende werk en goede praktijkvoorbeelden van de jeugdsector en houdt rekening met de 6 gouden regels en de 10 geboden (zie verder) waaraan elk protocol dient te voldoen.

Tenslotte spelen de lokale besturen en de gouverneurs een belangrijke rol in het al dan niet toelaten en/of opleggen van bepaalde voorwaarden. Zij kunnen op lokaal niveau organisaties en verenigingen bijstaan om de activiteiten zo covid-proof mogelijk te laten doorgaan, binnen de geldende regelgeving.

Vanaf 1 september 2021 zijn er geen beperkende maatregelen meer van toepassingen op de activiteiten in georganiseerd verband. De belangrijkste richtlijnen in dit protocol blijven evenwel ook na die datum van toepassing.

3. Geldende richtlijnen vanaf 01/09/2021 op basis van MB 28/10/2020, zoals gewijzigd door het MB 26/08/2021

Vanaf 1 september worden de beperkingen inzake activiteiten in georganiseerd verband, in het bijzonder georganiseerd door een club of vereniging, afgeschaft. Begeleiders en deelnemers hoeven niet de onderlinge afstand van 1,5 meter te respecteren. Zij hoeven evenmin de mond en de neus te bedekken met een mondmasker.

4. Concretisering jeugdwerkregels – fase vanaf 01/09/2021

De toepassing van dit protocol maakt een veilige en kwaliteitsvolle organisatie van jeugd(werk)activiteiten mogelijk. We zorgen ervoor dat het jeugdwerk zich kan richten tot haar basisopdracht: vertrekken vanuit perspectief van kinderen en jongeren, groepsgericht, participatief, speels, creatief, avontuurlijk en actief. Tegelijk blijven we inzetten op risicobeheersing door voldoende aandacht voor o.a. hygiëne en ventilatie.

5. Aanpak jeugdwerkrichtlijnen najaar 2021 vanaf 01/09/2021

De inhoud onder dit hoofdstuk schetst de context en uitgangspunten van het regeringscommissariaat corona. Hoofdstuk 5 gaat meer specifiek in op de 10 geboden zoals gevat in de tekst COVID-19 Checklist Coronaprotocol (dd. 23/12/2020) en geeft weer in welke mate deze vanaf 1 september 2021 nog toegepast worden binnen dit jeugdprotocol. Deze zes gouden regels zijn richtinggevend voor de organisatie van activiteiten.

6 gouden regels

Om iedereen toe te staan deze 6 regels wanneer nodig te respecteren houdt elk protocol rekening met 10 basiselementen. Het gaat om volgende basiselementen:

1. Respecteer de geldende wetgeving
2. Duid een COVID-coördinator aan
3. Communiceer, informeer, motiveer
4. Social distancing
5. Hygiëne
6. Reiniging en ontsmetting
7. Verluchting
8. Persoonlijke bescherming
9. Beheer besmette personen
10. Compliance en handhaving

Deze tien geboden worden verder in dit protocol toegelicht en vertaald naar de organisatie van jeugdwerkactiviteiten (zie hoofdstuk 5).

5.1. Modaliteiten jeugdwerkregels

De modaliteiten voor de organisatie van activiteiten in georganiseerd verband werden uitgewerkt aan de hand van vooraf bepaalde criteria:

- Leeftijdscategorieën
- Grootte en samenstelling van de groep
- Dragen van een mondkapje en afstand tussen individuen
- Mogelijkheid van overnachting

- Mogelijkheid van fysiek contact tijdens activiteiten
- Organisatie van activiteiten binnen en/of buiten

De tien basiselementen/geboden waar een protocol of draaiboek aan moet voldoen worden op die manier uitgewerkt en toegepast bij de organisatie van jeugdwerkactiviteiten.

6. Concretisering van de 10 geboden

Deze 10 basiselementen, de zogenaamde “10 geboden van een protocol”, worden hieronder één voor één toegelicht. Hiermee wordt gevolg gegeven aan de opdracht van het regeringscommissariaat Corona en de inhoud bevat in het COVID-19 Checklist Coronaprotocol (dd. 23/12/2020). Daarnaast verwijzen we naar hoofdstuk 6 dat ook op verschillende vlakken raakt aan de zogenaamde 10 geboden.

6.1. Respecteer de geldende wetgeving

Zie hoofdstuk 3 van dit protocol voor een verwijzing naar de richtlijnen uit het geldende Ministerieel Besluit.

6.2. COVID-Coördinator

Elke jeugdwerkorganisatie stelt een duidelijk aanspreekpunt aan (**corona-coördinator**) op het niveau van de organisatie én van de activiteit. Die persoon is voor, tijdens en na de activiteit het aanspreekpunt voor de opvolging van de verschillende veiligheidsmaatregelen. Het aanspreekpunt voor de organisatie wordt ook kenbaar gemaakt op de website van de organisatie, zodat de contactcenters weten wie ze moeten contacteren indien nodig.

6.3. Communiceer, informeer, motiveer

De Ambrassade voorziet als ondersteuner van het jeugdwerk informatie en communicatie aan jeugdwerkorganisaties in Vlaanderen en Brussel. Via haar website www.ambrassade.be en bestaande social mediakanalen communiceert en informeert zij koepels, organisaties, afdelingen en werkingen allerhande.

Alle deelnemers aan een activiteit/aanbod en ook alle betrokken actoren zoals ouders of opvoedingsverantwoordelijke moeten goed weten welke maatregelen van toepassing zijn op de activiteit/aanbod.

Op niveau van de jeugdwerkorganisaties wordt gezorgd voor goede communicatie als onderdeel van de voorbereiding.

6.4. Social distancing

In de mate van het mogelijke wordt de afstand met andere personen gerespecteerd conform de omschrijving van dit basiselement.

De toepassing van social distancing en het dragen van een mondmasker bij contact met externen of op publieke plaatsen is afhankelijk van de generieke maatregelen uitgewerkt in het MB.

Richtlijnen voor ouders rond brengen en halen (carpool, shiften...):

- Ouders en begeleiding/animatoren dragen bij het afzetten en ophalen een mondmasker indien ze geen veilige afstand kunnen respecteren

Samenscholing voor, tijdens en na vermijden door goed en bewust ruimtegebruik

6.5. Hygiëne

Persoonlijke hygiëne

- Handhygiëne: extra aandacht voor handen wassen voor, tijdens en na de activiteit
- Infrastructuur, planning en materiaal wordt maximaal afgestemd op ventilatie handhygiëne
- Hoesten in elleboog
- Gebruik papieren zakdoek en mogelijkheid wegwerpen gesloten vuilnisbakken

Gebruik van mondklappers en social distancing bij contacten met externen wanneer er geen afstand kan bewaard worden.

Infrastructuur

Er is extra aandacht voor het ventileren en verluchten van ruimtes. Ook reinigen van ruimtes en contactoppervlakken blijven belangrijk maar worden afgebouwd.

Organisaties maken afspraken met gemeente, uitbaters, poetspersoneel en begeleiding over ventilatie van ruimtes en hygiëne.

Er wordt voldoende gecommuniceerd over alle maatregelen en richtlijnen via de bestaande pictogrammen, [het bestaande materiaal](#) wordt zichtbaar gemaakt in de lokalen.

Materiaal

Naast de persoonlijke hygiëne en infrastructurele richtlijnen, wordt aandacht besteed aan hygiëne met betrekking tot het materiaal. Materiaal dat wordt doorgegeven, houdt een risico op besmetting in.

6.6. Reiniging en ontsmetting

Zie voorgaand hoofdstuk 6.5 Hygiëne.

6.7. Verluchting

Er wordt een blijvende focus gevraagd op de organisatie van activiteiten die buiten plaatsvinden waar er in principe een goede natuurlijke ventilatie is. Als je toch binnen actief bent, genieten grote en goed geventileerde ruimtes de voorkeur. Regelmatig de ruimtes verluchten (door bv. een venster open te zetten) is altijd noodzakelijk, zeker in kleinere ruimtes. In heel wat andere sectoren (horeca, onderwijs, sport) wordt daarover extra informatie aangeboden.

6.8. Persoonlijke bescherming

De toepassing van social distancing en het dragen van een mondklapper bij contact met externen of op publieke plaatsen is afhankelijk van de generieke maatregelen uitgewerkt in het MB.

Enkel in relatie met externen wanneer de afstand niet bewaard kan worden draagt men een mondklapper.

6.9. Beheer besmette personen en noodprocedure

Er wordt een corona-coördinator aangeduid die aanspreekpunt is voor vragen met betrekking corona. Ook het registreren van aanwezigen via een aanwezigheidslijst blijft met het oog op contact tracing en vaststellen van de hoog risico contacten gelden.

Preventieve maatregelen

Groepen moeten bewust zijn van de impact van 'te veel en te intensieve contacten' in geval van een besmetting.

Er wordt sterk aanbevolen de activiteiten in de mate van het mogelijk in openlucht te organiseren. Als activiteiten toch binnen plaatsvinden genieten grote en goed geventileerde ruimten de voorkeur. Regelmatig de ruimtes verluchten is noodzakelijk.

Noodprocedure

Wanneer je een meerdaagse activiteit doet, ben je bewust van de mogelijke risico's en houd je de informatie van risicocontacten voor de tracing consequent bij. Zieke deelnemers gaan steeds naar huis. Wanneer een besmetting wordt vastgesteld bij een deelnemer of begeleider tijdens of na de activiteit, werkt de tracing op individuele basis en volgens de geldende principes van quarantaine en testing voor hoog risico contacten. Het contactcenter kan terecht bij de coronacoördinator voor een inschatting van risico's en aanwezigheidslijst.

6.10 Compliance en handhaving

Via het departement cultuur, jeugd en media, De Ambrassade en koepelorganisaties worden verenigingen en lokale afdelingen geïnformeerd over de geldende maatregelen. Dat gebeurt via de website van De Ambrassade.

Organisaties besteden extra aandacht aan de kwaliteitsvolle ondersteuning van professionals en vrijwilligers. De zomermaanden waarin werd gewerkt met het Jeugdprotocol en bijhorende Zomerplannen (draaiboeken voor organisaties) toonden reeds aan dat het jeugdwerk garant staat voor een kwaliteitsvolle en veilige organisatie van activiteiten voor kinderen en jongeren.

Vrijwilligers worden door hun koepels en organisaties geïnformeerd over de lokale situatie, de geldende richtlijnen en beslissingen. Ze zetten in op sensibilisering van de maatregelen en naleving ervan. Medewerkers en vrijwilligers worden opgeroepen gebruik te maken van de Corona App.

Moeilijkheden die in het kader van de naleving worden vastgesteld worden meegenomen in de continue verbetering van bestaande protocollen.

- **Eerste Lijn - Covid-coördinator / organisator / jeugdsector**
 - De belangrijkste tool bij de handhaving van de regels is een goede doorgedreven communicatiecampagne.
 - Stel een COVID-coördinator aan die toeziet op de sensibilisering over de maatregelen en richtlijnen en naleving van de maatregelen binnen de organisatie en het eigen aanbod
 - Informeer medewerkers en vrijwilligers over de maatregelen en richtlijnen.
- **Tweede lijn – Koepelorganisaties / Lokale besturen**
 - Specifieke informatie over de lokale situatie of informatie eigen aan de activiteit wordt in eerste instantie verstrekt door de lokale besturen.
- **Derde lijn - Vlaamse overheid / jeugdsector**

- o Centrale infoverstreking via departement CJM, De Ambrassade en Bataljong over protocollen, FAQ

7. Basisvoorwaarden en -richtlijnen

Bij elke fase (niveau van maatregelen) werd door de sector een draaiboek opgemaakt conform de geldende maatregelen. Dat draaiboek wordt gehanteerd bij de concrete toepassing van maatregelen en vertrekt van een aantal categorieën van basisvoorwaarden en -richtlijnen.

- **Deelnamevoorwaarden**
- **Organisatorische maatregelen**
- **Hygiëne-maatregelen**
 - o Zie hiervoor de 10 basiselementen
- **Aard van de activiteiten**

Deze voorwaarden vormden reeds eerder de basis van de Jeugdwerkregels voor de Zomer 2020. Ze blijven dienen als kader om werkingen (professioneel en vrijwillig) te ondersteunen en werden geactualiseerd op basis van nieuwe relevantie informatie en de afbouw van geldende beperkingen voor het jeugdwerk.

Deelnamevoorwaarden

Risicogroepen en zieke kinderen/jongeren

Risicogroepen: We hanteren [de lijst met risicogroepen](#) die door de experts wordt naar voor geschoven. Indien een kind/jongere deel uitmaakt van een risicogroep hebben ouders de verantwoordelijkheid om op de medische fiche aan te geven of de ziekte/aandoening onder controle is (bv met medicatie). Bij twijfel wordt aangeraden advies van de huisarts te vragen om te kunnen deelnemen aan het aanbod.

- Ga bij twijfel het gesprek aan met ouders. Moet je iemand weigeren en verloopt dit proces moeilijk kan je ook zeker van [deze brief](#) gebruik maken.
- **Ziekte:** Zieke kinderen en begeleiding die zich niet goed voelen, nemen geen deel aan een aanbod.
- Ook kinderen en/of begeleiding die in contact kwamen met een besmet persoon en in quarantaine moeten blijven kunnen in dit geval niet deelnemen aan het aanbod.

Begeleiding: Omkader uw activiteiten zoveel mogelijk met mensen, die niet onder risicogroepen vallen, tenzij zij voorafgaandelijke toestemming kregen van de huisarts.

Informeer ouders hier goed over, maak hen duidelijk dat ze hier een belangrijke verantwoordelijkheid in op te nemen hebben en dat men bij eventuele ontwikkeling van ziektesymptomen in de mogelijkheid moet zijn het kind zo snel mogelijk op te halen van het aanbod. Laat kinderen die symptomen ontwikkelden en van het aanbod werden verwijderd, niet opnieuw deelnemen tot de symptomen zijn verdwenen.

Inclusieve werking

We blijven uitgaan van het principe: iedereen kan deelnemen, tenzij men ziek is of was of geen toestemming krijgt wanneer men tot een risicogroep behoort. Net als andere jaren staan de activiteiten/aanbod dus open voor alle kinderen en jongeren.

Maak bij kinderen en jongeren met specifieke ondersteuningsnoden samen met hen en/of ouders/opvoedingsverantwoordelijken en eventueel de huisarts proactief de afweging op welke manier alle maatregelen gevolgd kunnen worden. Werk hiervoor indien nodig [redelijke aanpassingen](#) uit, eventueel met een vaste begeleider voor de dagelijkse noden (van sanitaire hulp tot zonnecrème smeren). Ouders en opvoedingsverantwoordelijken zitten vaak vol ideeën voor oplossingen voor mogelijke drempels. Maak ook afspraken met ouders over proactief informeren over de veranderingen.

Aanwezigheidslijst, medische fiches en tracing

Organisatoren zorgen voor aanwezigheidslijsten (aangevuld met nauwe contacten met externen) en medische fiches indien van toepassing voor de werking. De gegevens blijven relevant wanneer zou blijken dat iemand besmet is tijdens of na je aanbod..

Hoe organiseer je aanbod/activiteiten?

Noodprocedure en permanentiesysteem – zie punt 6.9

- De corona – coördinator werkt samen met het contactcenter

Communicatie over maatregelen

- Communiceer duidelijk (visueel en mondeling) over ...
 - Hoe zal dit verlopen tijdens de activiteit/aanbod?
 - Welke gevolgen heeft dit voor de voorbereidingen: inschrijvingen, opbouw, ...
 - Wees zeer duidelijk: alle maatregelen en richtlijnen gelden ook voor de begeleiding, ook voor en na de activiteit/aanbod.
 - Social distancing of mondkapje bij contact met externen indien afstand niet kan bewaard worden.
 - Denk na over organisatie van breng – en afhaalmomenten

Aard van de activiteiten

Openlucht

- Activiteiten worden zoveel mogelijk in de buitenlucht georganiseerd.
- De maximale capaciteit van terrein, infrastructuur en locatie worden ingezet. Daar waar mogelijk wordt bekeken om deze uit te breiden.

Uitstappen

- Bij contacten met externen (mensen die niet tot de reguliere werking behoren) wordt social distancing of mondkapje gebruikt conform het geldende MB.

Internationaal

Buitenlandse reizen of uitstappen zijn enkel mogelijk indien het Ministerieel Besluit of Protocol dit toelaat.

Externen

Bij contacten met externen (mensen die niet tot de reguliere werking behoren) wordt social distancing of mondmasker gebruikt conform het geldend MB.

- Maak goede afspraken met de klusjesdienst, de poetsdienst, leveranciers over wanneer ze best kunnen komen (liefst buiten de uren van je werking), hoe ze toegang kunnen krijgen... Externe lesgevers kunnen aanwezig zijn, maar moeten een mondmasker dragen en houden social distancing t.a.v. de deelnemers.
- Indien contact met externen noodzakelijk is i.f.v. verzorging, een specifieke activiteit etc. worden de veiligheids- en hygiënevoorschriften van toepassing voor elk individu in de samenleving nageleefd.
